

Bu sayfa Őu linkten yazdırılmıŐtır: [<http://www.risaleonline.com/soru-cevap/duada-vesile>]

[Dua](#)

Soru

Duada Vesile

İnsanlar yapmış oldukları dualarda peygamberleri veya Allah dostlarını vesile yaparak medet, ihsan isteyebilirler mi? 'Ya rabbi Abdulkadir Geylani hazretlerinin yüzü suyu hürmetine duamı kabul buyur' Şeklinde dua edilebilir mi?

Cevap

Sualinize cevap olarak, İrfan Mektebi Dergisi yazarlarından Sinan Tüzün tarafından bu konuda kaleme alınan kapsamlı bir makaleyi buraya alıyoruz...

Bazıları tarafından "Peygamber hürmetine, Kur'ân hürmetine" diyerek duâ etmek câiz midir, değil midir? Veya bazılarının dediği gibi bu tür duâlar 'bidat' ve 'Şirk' midir?" diye soruluyor.El-Cevap: "Peygamber hürmetine, Kur'ân hürmetine" diyerek, yani onları duâda vesile yaparak duâ etmek câiz hatta bazı imamlara göre müstehaptır. Bu hükmü teyit eden çeŐitli hadîsi Őerifler vardır. Bu delilleri sunmadan önce bazı noktaları zikrederim. Şöyle ki:Tevesöl kelimesi 'vesile' kelimesinden türetilmiŐtir. Vesile ise; lügatte kendisiyle başkasına yakınlaŐılan Őey demektir. (ŐŐŐŐŐŐŐŐ ŐŐ ŐŐŐŐŐŐ ŐŐ ŐŐŐ ŐŐŐŐŐŐ). PadiŐah katındaki makam, rütbe de denilmiştir. Duâda tevessülden maksat ise, duânın Allah tarafından kabul edilmesi için, Allah katında kıymeti olan bir Őeyle ondan istekte bulunmak demektir. (1) Őafii âlimlerinden İmam Sübki Şöyle der: "Peygamber (asm)'ı Allah'a vesile yapmak, istiânede bulunmak, Őefaatchi yapmak güzeldir. Bunu seleften ve haleften hiçbir âlim inkâr etmemiştir. Daha sonra İbn Teymiye geldi ve bunu inkâr etti ve sırat-ı müstakimden ayrıldı. Kendisinden önceki hiçbir âlimin söylemediği bir Őeyi söyleyerek bidat çıkardı. Böylelikle Ehl-i İslâm arasında (bu hususta) misal oldu." (2) İbn Teymiye'nin görüşlerinden etkilenenler de, vesileyi 'Şirk, bidat' telakki etmiŐlerdir.Tevessülü 'Şirk' olarak nitelendirenler bu hususta müşriklerle ilgili âyetleri delil olarak sunarlar. Hâlbuki bu yanlış bir kıyastır. Çünkü müşrikler putlara ulûhiyet isnat ediyorlar ve onlarda ilâhi özelliklerin olduğuna inanarak onlara duâ

ediyorlardı. Vesile ile duâ edenler isteklerini Allah'tan istiyorlar, vesile yaptıkları şeye ulûhiyet nispet etmiyorlar ve bu hususta sahih hadislerle göre amel ediyorlar. Bu hadisler çürütülmediği müddetçe 'vesile'ye karşı çıkmak sünnete karşı çıkmakla aynı sayılır. PEYGAMBERİMİZİN ÂMÂ'YA ÖĞRETTİĞİ DUÂ Osman b. Huneyf (ra)'ten şöyle rivayet edilmiştir: Gözleri âmâ olan bir adam Peygamber (asm)'a gelerek "Allah'ın beni afiyete kavuşturması (gözlerimin açılması) için duâ et!" dedi. Peygamber (asm) da "Eğer istersen duâ edeyim, eğer istersen (sana yapacağım duâyı) tehir edeyim. Bu senin için daha hayırlıdır" dedi. Adam; "Duâ et!" dedi. Peygamber (asm) ona güzelce abdest alıp, iki rekât namaz kılmasını ve şöyle duâ etmesini emretti: "Allah'ım! Senden istiyorum ve rahmet peygamberi olan peygamberin Muhammed ile sana yöneliyorum. Ey Muhammed! Bu ihtiyacımın yerine getirilmesi için senin ile Rabbime yöneldim. Allah'ım onun benim hakkımdaki şefaatinin kabul eyle." (Adam Peygamberimizin dediği gibi yaptı ve gözleri açıldı.) (Ahmed c.4, s.138, Tirmizi c.5, s.569, İbn Mace c.1, s.441) Ahmed b. Hanbel bu hadis için "İsnadı sahih ve râvileri sikadır" demiştir. Bu sahih hadis fazla beyana lüzum kalmayacak derecede vesilenin câiz ve müstehap olduğuna delildir. EBÛ TALİB'İN DUÂSI Peygamberimizin amcası Ebû Talip, nübüvvetten önce yağmur duâsına Peygamberimizle çıkıp onu vesile yapmıştı. Daha sonra müşriklere karşı peygamberimizi müdafaa ederken bir şiir söyleyerek onu methetmiş ve "Onun yüzü suyu hürmetine bulutlardan yağmur istenir" (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) demişti. Şiirin bu kısmını daha sonraları Hz. Aişe ve Hz. Ebû Bekir (ra) çokça söylerlerdi. (Ahmed C.1, s.7, Musannef İbn Ebi Şeybe C.6, s.353, Bezzar C.1, s.128). Keza İbn Ömer (ra) de bu sözü çokça söylerdi. (Beyhaki Süneni Kübra 3-352) Hatta o şöyle demiştir: "Resûlullah'ın yüzüne baktığım zaman çoklukla şairin bu sözünü hatırlamışım." (Buhari c.1, s.342) Garip olan şu ki, Ebû Talip iman etmemiş olduğu halde bir hakîkati görmüş ve ifade etmiş, fakat Peygambere ümmet olmuş bazı şahsiyetler bu hakîkati göremiyorlar. Yukarıdaki ifadeler sahâbelerin peygamberimizi vesile etmekte hiçbir mahzur görmediklerini ifadeye kâfidir. Bunu teyit eden başka bir hadis başta Buhari'nin rivayet ettiği Hz. Ömer'le ilgili hadistir. HZ. ÖMER'İN HZ. ABBAS'I VESİLE YAPMASI Enes (ra) şöyle demiştir: Ömer b. Hattab (ra) kıtlık olduğu zaman Abbas b. Abdülmuttalip'i vesile ederek yağmur istedi ve "Allah'ım! Biz sana Peygamberimiz (asm) ile tevessül eder ve sen de bize yağmur ihsan ederdin. (Şimdi) sana Peygamberimizin amcasıyla tevessül ediyoruz. (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ), bize yağmur ihsan eyle" dedi. Enes (ra) der ki; bu duânın ardından Allah yağmur ihsan etti. (Buhari c.1, s.342, c.3, s.1360) (Bu hadis Beyhaki, İbn Huzeyme, Taberâni, İbn Hibban ve başkaları tarafından da rivayet edilmiş sahih bir hadistir.) Hz. Ömer bu duâyı kalabalık bir cemaatin huzurunda yapmış ve hiçbir sahabe de onu 'bidat' ve 'şirk'le itham etmemiştir. Bu yönüyle vesilenin câiz olduğunda sahabenin icmaı vardır demek yanlış olmaz. Burada rivayetin (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) "Abbas'la yağmur istedi" ifadesini "Abbas'ın duâ etmesini istedi" şeklinde anlamak veya izah etmek Arapçayı bilmemekten kaynaklanan bir cehalettir ve delilsiz bir şekilde nassı tevîl etmek olduğundan sapıklıktır. Bazıları "peygamberden başkasıyla vesile yapılmaz" demişse de, Hz. Ömer'in Hz. Abbas'ı vesile yapması, peygamberimizden başkalarının duâda vesile yapılacağına delildir. Yine bu hadis ile ilgili olarak "hayatta olan kimseyle vesile yapılır, ölmüş biriyle vesile yapılmaz. Eğer vefat etmiş biriyle vesile yapılırdı Hz. Ömer Hz. Abbas'la değil peygamberimizle yapardı" diyenler varsa da, onların bu hususta hiçbir delili olmamakla beraber, vefat etmiş kimselerin vesile yapılacağına dair pek çok hadisler de vardır. Meselâ, Peygamberimiz (asm)'ın annem dediği, Hz. Ali'nin annesi Fatıma binti Esed vefat ettiğinde onun için Allah'a duâ etmiş ve duâsında "Peygamberin ve benden önceki peygamberler hakkı için (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) demiştir. (3) Peygamberimizin kendinden önceki

peygamberleri vesile yapması bunun câiz, meşru, hatta müstehap olduğunun delilidir. Aşağıda ele alacağımız rivayetler de, “Hayatta olmayan kişiyle vesile yapılmaz” görüşünü çürütür mahiyettedir. HZ. ÂDEM (AS)’IN PEYGAMBERİMİZ (ASM)’İ VESİLE YAPMASI Taberani, Hakim, Ebû Nuaym, Beyhaki ve İbn Asakir’in Hz. Ömer (ra’) ten rivayet ettiklerine göre peygamberimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “Âdem işlediği günahı işlediğinde başını semâya kaldırdı ve “(Allah’ım) Muhammed hakkı için beni bağışlamanı istiyorum” (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ يَارَبِّ الْعَالَمِينَ “yarattığın Beni” Âdem .sordu vahiyile diye “?kimdir Muhammed” ona Allah .dedi (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ “ zaman başını arşına kaldırdığımda orada ‘Allah’tan başka ilah yoktur, Muhammed onun resûlüdür’ “بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ “ yazılı olduğunu gördüm. Bundan bildim ki, senin katında ismini ismin ile beraber yazdığın bu zâttan daha şerefi yüce kimse yoktur.” dedi. Allah ona “Ey Âdem! O senin zürriyetinden gelecek peygamberlerin sonucusudur. Eğer o olmasaydı seni yaratmazdım” buyurdu. (Ed-Dürrül Mensur c.1, s.142) YAHUDİLERİN Bİ’SETTEN ÖNCE PEYGAMBERİMİZİ VESİLE YAPMALARI Yahudiler Tevrat’ta âhir zaman peygamberinin geleceğini görmüşler ve onu bekliyorlardı. Hatta savaşlarda bekledikleri peygamberi vesile yaparak savaşıyor ve muzaffer oluyorlardı. Şu âyet ona işaret eder: “Onlara Allah tarafından yanlarında bulunanı (Tevrat’ı) tasdik edici bir kitap (Kur’ân) gelince -ki daha önce (o gönderilecek peygamberi vesile yaparak) inkâr edenlere karşı fetih istiyorlardı- işte bildikleri (o peygamber) kendilerine gelince, onu inkâr ettiler. Bu yüzden Allah’ın lâneti kâfirler üzerinedir.” (Bakara 89) Ebû Nuaym Delail-i Nübüvve adlı kitabında Ata, Dahhak tarikiyle İbn Abbas (ra)’dan şöyle rivayet etmiştir: “Benî Kureyza ve Nadir Yahudileri Muhammed (asm) peygamber olarak gönderilmezden önce kâfirlere karşı Allah’tan fetih istiyorlar ve şöyle duâ ediyorlardı: “Allah’ım! Ümmî peygamber hürmetine senden düşmanlarımıza karşı bize yardım etmeni istiyoruz. (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ “). Allah da onlara yardım ediyor ve muzaffer oluyorlardı. (Ed-Dürrül Mensur c.1, s.216) Hâkim ve Beyhaki’nin İbn Abbas’tan yaptığı rivayette ise Yahudilerin “Ahir zamanda bize göndereceğini vaat ettiğin ümmî peygamberin hürmetine bize yardım eyle” (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ Cenâbı âyette bu olsaydı şirk vesile Eğer(4) .ediyorlardı duâ diye (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ Hakk Yahudileri şirkle takbih ederdi. Üstelik onların peygamberimizi vesile etmelerinin ardından düşmanlarına karşı muzaffer olmaları Allah’ın onların duâsını kabul ettiğinin ve o duâdan razı olduğunun delilidir. Peygamberimiz daha doğmadan Hz. Âdem (as) ve Yahudilerin onu vesile yaparak ettikleri duâyâ Allah’ın icabet etmesi, onun vefatından sonra da duâlara vesile yapılacağına delil olur. PEYGAMBERİMİZİN ÖĞRETTİĞİ DUÂ Ebû Said El-Hudri (ra)’dan yapılan rivayetın bir kısmında Peygamberimiz (asm) “Kim evinden namaza çıktığında “Allah’ım senden isteyenlerin hakkı için, bu yürüyüşüm hakkı için (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ i-Müsned ,21.s ,3.s Ahmed ,256.s ,1.c ,Mace İbn).denilmiştir “...derse istiyorum ... (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ Ebûl Cad, 1-299, Musannef İbn Ebi Şeybe, 6-25) Benzer bir hadis İbn Merduye tarafından yine Ebû Said El-Hudri (ra)’dan rivayet edilmiştir: “Resûlullah (asm) namazını bitirdiği zaman, Allah’ım! İsteyenlerin senin üzerindeki hakkı için istiyorum. Muhakkak ki isteyenlerin senin üzerinde hakkı vardır.” (Eddürrül Mensur c.2, s.224) Ebû Ümame El-Bahili, “Resûlullah sabahladığı ve akşamladığı zaman şöyle duâ ederdi” diyerek uzun bir duâ zikreder. Duânın sonunda yine “senden isteyenler hakkı için” ifadesi zikredilir. (Taberani, M. Kebir, c.8, s.264) Buraya kadar zikrettiğimiz rivayetlerde daima (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ isteyenler vesile kılınmıştır. İsteyenler vesile kılınırsa peygamber ve salihlerin vesile yapılması da câizdir. Ezan duâsı pek çok hadis kitabında rivayet edilen meşhur bir duâdır. Beyhaki, Sünen-i Kübrasında (c.1, s.410), Taberâni Mu’cemi Sagir (c.2, s.3) ve Mucem-ü Evsat’da (c.5, s.54) Hz. Cabir (ra)’dan, “Kim ezanı duyduğunda ‘Allah’ım bu davetin hakkı için senden istiyorum (بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ

hürmetine Ezan .ezandır kasıt Davetten.naklederler rivayetini “derse ‘...(ﺍﻟﻠﻪ ﻣﻦ ﺷﻲﺀ ﻳﺴﺘﻨﯩﺮﺱ ﻛﯘﺭﺁﻥ ﻫﯘﺭﻣﻪﺗﯩﻨﻪ”, “peygamber hürmetine” diyerek istemek de doğru olur. Hulâsa; buraya kadar açıkladıklarımız neticesinde diyebiliriz ki, vesile şirk olmanın ötesinde câiz, hatta müstehaptır. Onu şirk olarak niteleyenler yanlış düşünmektedirler.1-Feyzül Kadir, c.2, s.1352-Feyzül Kadir, c.2, s.1353-Taberâni, Mu’cem-i Kebir, c.24, s.351, Mu’cem-i Evsat c.1, s.674-Ayrıca Yahudilerin Peygamberimizi vesile yaptığına dair Bkz. Kurtubi, c.2, s.29, Nesefi c.1, s.57, Beyzavi c.1, s.359, Tefsir-i Bagavi c.1, s.120